

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

Svmmarivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

colleat. 1767. p. 5. hoc tamen procedit, quando de dote incidenter agitur; & ideo delegatus ad causam matrimonij si ferat sententiam diuortij, pronunciare etiam debet, dorem restitui, ut in cap. de prudentia de Donat. int. vir. & uxor. secus si principaliter de dote agatur inter laicos: tunc enim ad iudicem secularem est deferenda, veluti quando dos petitur a viro, tamquam promissa, vel quando constante matrimonio mulier agit ex capite inopie, ad quam vergit maritus, vel quando repetitur mortuo viro glos. in d. cap. de prudentia ver. incidens accessorie, & ibi etiam Barbof. nu. 3. & de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 84. n. 29. & 30. & alij apud Bonacin. de contract. disp. 3. q. 11. pun. 13. nu. 1. nisi dos in testamento relicta sit puellæ pauperi: tunc enim non Iudex seularis, sed ecclesiasticus erit competens contra laicum etiam principaliter, & ad instantiam partis Dian. par. 1. tract. 2. ref. 117. ubi citat Bobadill. in Polit. 10. 1. lib. 2. cap. 17. num. 10. in. fin. & in glos. litt. C. Gutier. pract. qq. lib. 3. q. 29. num. 30. Cened. in canon. q. q. 37. num. 7. Ceuall. in tract. de Cognit. per viam violent. par. 2. q. 13. numero 4.

5 Inferitur 3. quod quando agitur de processionibus, defunctis sepeliendis, alijsque actibus pietatis Iudex tantum ecclesiasticus est competens cap. 2. de iudic. Nauar. conf. 3. num. 6. de for. compet. Marcell. Vulp. in Prax. iudic. cap. 11. numero 10.

6 Inferitur 4. solum iudicem ec-

clesiasticum esse competentem, quando agitur de iure decimarum, de iure presentandi, aut de titulo beneficii ecclesiastici, videlicet an Titius sit canonicè institutus: an ius decimarum, vel presentandi competat: tunc enim solius ecclesiastici Iudicis est cognoscere, & iudicare cap. 2. & 3. de Iudic. cap. causam 2. Qui fil. suis leg. clem. dispendios. in eod. tit. de Iud. si vero agitur de solo facto laici turbantis clericum in possessione beneficii, aut iuris decimarum, etiam coram Iudice seulari agi potest contra laicum turbantem interdicto retinendæ, vel recuperandæ secundum Gutier. lib. 2. can. qq. cap. 34. num. 22. Garc. de Benef. par. 1. cap. 2. nu. 59. Mart. de iurisd. par. 2. cap. 43. num. 18. quos refert, & sequitur Layman. lib. 4. tract. 9. cap. 2. num. 13. immò posse etiam Iudicem secularem compellere ad fidem sponsalium seruandam, quando certa sunt, tradunt Doctores apud Dian. p. 1. tr. 2. ref. 131.

S V M M A R I V M.

- 1 Quando sponsalia sunt iuramento firmata, potest iudex ecclesiasticus sponfos compellere ad matrimonium contrahendum.
- 2 Antequam ad coactionem procedatur, constare debet de sponsalibus antea contractis.
- 3 Qualiter cogendi sint sponsi ad contrahendum matrimonium.
- 4 Si sponsalia iurata non fuerint, in foro contentioso non est locus coactioni.
- 5 Quando difficilis exitus proba-

- biliter timetur, vel aliqua rationabilis causa subest, Iudex ecclesiasticus abstinere debet à coactione.
- 6 Diffensus Parentum inter iustas causas non numeratur.
- 7 Quid si ultra sponsalia sponsus cum sponsa copulam habuerit, & ob id inter eos, & consanguineos inimicitia exorta fuerint.
- 8 Et quid si sponsus pluries accesserit ad domum sponse.
- 9 An possit cogi qui absque iuramento promissit, se contracturum matrimonium cum una & deinde iuravit, se contracturum cum alia.
- 10 Quid si primum contraxit sponsalia cum aliqua, & deinde matrimonium cum cognata eius.
- 11 Et quid si cum secunda copulatus habuit.
- 12 An impedimentum publica honestatis duret dissolutis sponsalibus per mutuum consensum, vel per mortem.
- 13 An cogi possit deprehensus in actu pro, qui metu mortis, vel ne prodatur iustitia, promittit, se cum muliere matrimonium contracturum.

CAP. II.

An Sponsus ad contrahendum matrimonium possit compelli.

 I sponsalia iuramento fuerint confirmata, omnes concedunt, posse Iudicem ecclesiasticum

cenfuris compellere sponsum, siue sponsam ad contrahendum. matrimonium iuxta cap: ex litteris 2. de sponsal. & matr. seruata tamen forma Concilij Tridentini sess: 25. de ref. cap. 3. vt scilicet precedat executio realis, & personalis, vt notat etiam Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 406: nec propterea diceretur matrimonium in tali casu inuis liberum, quia non dicitur inuitus qui propter voluntariam promissionem vrgetur ad promissi solutionem; quoadmodum nec vim pati dicitur, qui propter iam susceptum beneficium ad ordines vrgetur, cum sponte susceperit beneficium, vt dicit glos. in cap. requisiuit eod. tit.

2 Obserua tamen, quod antequam ad coactionem procedatur, constare debet de sponsalibus antea contractis Rot. coram Card. Caualer. dec. 421.

3 Obserua 2. sponfos posse quidem carcerari, & excommunicari, vt metu carcerationis, & censurae ecclesiasticae ad contrahendum. matrimonium inducantur, non tamen debet precise cogi ad illud contrahendum, ne consensus ad matrimonium requisitus deficiat: presertim quia coactiones difficiles pariunt exitus d. c. requisiuit ead. tit. de sponsal. & ideo si carcerari, & excommunicati pertinaciter recusent, debent relaxari, & absolui, etiam si non petant Grass. decis. aur. par. 1. lib. 2. c. 90. num. 8. Mantio. de Tacit. & ambig. conueni. lib. 3. tit. 17. nu. 10 Ric.